

## Belgische bisschoppen vragen serene reflectie

De Kamer van Volksvertegenwoordigers van ons land keurde zopas een resolutie goed waarin de recente uitspraak van Benedictus XVI over de rol van voorbehoedsmiddelen in de strijd tegen AIDS „onaanvaardbaar” wordt genoemd.

In een persbericht nemen de Belgische bisschoppen akte van deze stemming. „Wij respecteren het democratische karakter van deze beslissing, maar betreuren de inhoud. Ze houdt immers geen rekening met wat paus Benedictus XVI echt heeft willen zeggen: zonder een opvoeding in seksuele verantwoordelijkheid zullen de andere preventiemiddelen ontoereikend blijven”, aldus de bisschoppen.

Ze spreken verder de hoop uit dat de emotionele polemieken tot bedaren komt en het wezenlijke niet uit het oog zal doen verliezen: „Wat ons land en Afrika vóór alles nodig hebben, is een serene reflectie over alle middelen die ingezet moeten worden om de AIDS-epidemie terug te kunnen dringen.” (IVH)

## Rome verbaasd over Belgische kritiek

Intussen zegt pater Federico Lombardi, directeur van de persdienst van het Vaticaan, dat de Heilige Stoel zich verwondert over de houding en bovenvermelde resolutie van de Belgische Kamer.

„We vragen ons af of het pauselijke standpunt wel met de nodige aandacht en ernst gelezen werd, en of het niet veeleer werd bekeken door de niet objectieve filter van de echo's in westerse media”, aldus de woordvoerder. „In alle democratische landen hebben de Heilige Vader en de katholieke Kerk de vrijheid om hun mening te vertolken over onderwerpen die verband houden met de menselijke persoon en zijn morele verantwoordelijkheid.” Lombardi wijst ook op de lange traditie en ervaring van de katholieke Kerk op het vlak van onderwijs en gezondheidszorg in de derde wereld. (IVH)

## Vergunning klooster Opgrimbie vernietigd

In een arrest van eind maart oordeelt de Raad van State dat er procedurefouten werden gemaakt bij het toekennen van een bouwvergunning voor het klooster in Opgrimbie aan toenmalig bisschop Schruers. Het bisdom Hasselt was destijds bouwheer.

Met dit arrest wordt voor de tweede keer een bouwvergunning vernietigd voor het klooster waarvan een gedeelte er inmiddels meer dan tien jaar staat. Het bisdom Hasselt zal nu met zijn raadsheer overleggen wat er moet gebeuren om deze procedurefouten recht te zetten.

Het was wijlen Koning Boudewijn die na zijn overlijden in 1993 een deel van het koninklijk domein in Opgrimbie schonk aan de monialen van Bethlehem, een congregatie van slotzusters. (IVH)

# Was Jezus zelf wel zo katholiek?

## Studiedag LOGOS verkent het geloof in de 'katholieke' Kerk

Erik DE SMET

- ▶ Tweede Vaticaans Concilie ontwikkelde een nieuwe visie op eenheid in verscheidenheid
- ▶ Hoe wordt 'K' vandaag beleefd?
- ▶ Katholieke Kerk legt meer nadruk op bisschoppen en wereldkerk, minder op plaatselijke gemeenschap

De studiedagen van LOGOS (wat staat voor Leuvense Ontmoetingen rond Geloof, Openbaring en Spiritualiteit) nemen steevast een zinsnede uit de geloofsbelijdenis als vertrekpunt. „We gaan de weerbarstige thema's niet uit de weg”, vertelt organisator Peter De Mey. „Vorige jaren paktten we al de schepping en de verrijzenis aan.”

In het credo wordt de Kerk bestempeld als „één, heilig, apostolisch en katholiek”. LOGOS vraagt zich af wat katholiek betekent. Tal van Vlaamse experts graven op de studiedag het begrip uit.

Eerst zal op zoek worden gegaan naar de wortels van het begrip 'katholiek' in het Nieuwe Testament. Was Jezus zelf wel katholiek, vraagt Bijbelkenner Joël Delobel zich af. Vervolgens wordt gekeken hoe de Kerk het katholieke-zijn leerstellig vormgaf en wat de pastorale uitdagingen van vandaag zijn, bijvoorbeeld wat de 'K' in de naam van bepaalde organisaties vandaag (nog) betekent.

„In een periode van verstraking, zoals vandaag te merken in de Kerk, is het goed het vernieuwende van het Tweede Vaticaans Concilie opnieuw te belichten”,

meent theoloog De Mey. „In de loop van het concilie ontvouwde zich immers een oecumenische visie op katholiceit: eenheid in verscheidenheid, met het accent op verscheidenheid.”

Dat was wel degelijk vernieuwend. Peter De Mey: „Voorheen was katholiek synoniem van uniformiteit. Het concilie brak daarmee, zette aan de grenzen van de verscheidenheid verder af te tasten en toch het streven naar eenheid altijd voor ogen te houden.”

In de katholieke Kerk is er steeds een spanning tussen de wereldwijde dimensie en de plaatselijke identiteit. Een kleine geloofsgemeenschap maakt niet enkel deel uit van de grote Kerk, de Kerk is in de gemeenschap zelf – groot of klein – zichtbaar.

De Mey: „Bij orthodoxen ligt de nadruk op de plaatselijke vierende gemeenschap. Rooms-katholieken hebben meer aandacht voor het hiërarchische karakter van de Kerk (de bisschoppen of het centrale bestuur) en minder voor het plaatselijke. Ik pleit ervoor meer te durven op plaatselijk niveau, zonder de eenheid met de hele Kerk te verliezen. Hoe kunnen wij in de toekomst plaatselijk gemeenschap zijn? Die vraag leeft zeker in de Kerk in Vlaanderen.”



De zondagse eucharistie, zonder discussie de hoeksteen van het katholieke-zijn. © Belga

logos studiedag, *De K van Kerk*. De pluriformiteit van katholiceit op 4 mei van 9 tot 16 uur in de Universiteitshal aan de Naamsestraat in Leuven. Kostprijs: 17 euro. Meer info: telefoon 016 323 792. De referaten verschijnen begin mei als boek bij Halewijn.

## Gregoriaans uit de bronnen

### Festival van het Gregoriaans in Watou blaast tien kaarsjes uit

MIDDEN MEI IS HET KLEINE Watou bij Poperinge opnieuw (en voor de tiende maal) het mekka van het gregoriaans. Vierentwintig koren uit vijftien landen laten hun kunnen horen in wat heet de meest zuivere kerkzang. Opmerkelijke deelnemer uit eigen land dit jaar is het ensemble Psallentes, een groep professionele zangers gebeten door het gregoriaans.

Dirigent en oprichter Hendrik Vanden Abeele kreeg een professionele opleiding tot pianist, maar zong vanaf zijn veertiende ook mee in het gregoriaans koor van de Brugse kathedraal. Het zingen bekoorde hem zo, dat hij vaste bariton werd bij het befaamde Vlaams Radio Koor. „Veel van de huidige schola's (gregoriaanse koren, *n.d.r.*) werden opgericht in de jaren 1970. Uit nostalgie of als reactie op de hervormingen in de liturgie? Feit is dat het een grote vreugde geeft om samen gregoriaans te zingen. Ik zeg wel eens dat er niets intiemers is dan samen te zingen. Het scheidt echt

vriendschapsbanden. Het is ook onvoorstelbaar hoe enthousiaste amateurs zich vastbijten in deze muziek!”

Vanden Abeele richtte in 2000 Psallentes op, dat al meermaals meewerkte aan bijzondere plaatopnamen. „Onze specialiteit is het laatmiddeleeuwse gregoriaans”, vertelt hij. „In de collegiale kerken van toen beoefenden destijds betaalde zangers weliswaar de polyfonie, maar het gregoriaans bleef toch de dagelijkse realiteit. De grote meesters werkten de gregoriaanse melodieën in hun polyfone gezangen. Dirk Snellings van Capilla Flamenca vroeg ons dan ook om voor zijn uitvoeringen van polyfonie de gregoriaanse context te bieden.”

Het gregoriaans waarmee de meeste mensen vertrouwd zijn en waarop veel schola's zich richten, kwam tot ons via de herleving van het genre in de negentiende eeuw. Vanden Abeele: „Die was sterk gekleurd door de romantiek, door een verlangen de mid-

deleeuwen te laten herleven. Voor velen is het standaardbeeld van het gregoriaans vandaag dat van zweverigheid en rijke nagalm. De monniken van Silos en van Heiligenkreuz, bekend van hun wijd verspreide cd's, brengen dat soort gregoriaans. Wij willen echter terugkeren naar de oude bronnen. In Watou gebruiken we daarom een zangboek uit de twaalfde eeuw en zingen we het officie van Sint-Lambertus.”

### Zeer toegankelijk

Hoe kijkt een beroepsmuzikant naar kerkelijke muziek, die toch in wezen liturgisch is? „Wij beschouwen het gregoriaans allereerst als muziek”, luidt het weinig verrassende antwoord. „Je kunt er naar luisteren en het smaken, of je nu gelovig bent of niet. Het verbaast me steeds dat, wanneer wij een begrafenis opluisteren, de positieve reacties steeds komen van niet-kerkelijken. Gregoriaans kan dus zowel een religieuze ervaring als een gevoel van

schoonheid bewerken, en soms de luisteraar terugbrengen naar zijn jeugd. Met Psallentes beogen we deze gezangen op een zo hoog mogelijk niveau uit te voeren en er een bijzondere luisterervaring van te maken.”

Dat neemt niet weg dat de teksten van het gregoriaans, immer in het Latijn, uitdrukkelijk en zeer verheven religieus zijn. De musicus: „De muziek trekt vanuit de tekst. Het is in wezen een verklanking van de inhoud, die je dus ook moet begrijpen. Er wordt ook nooit een tekst herhaald. En net daardoor is het, geloof me, uiterst toegankelijke muziek.” (EDS)

Tiende Festival van het gregoriaans in Watou, van 16 tot 24 mei. De toegang tot de liturgische diensten is gratis, voor concerten en audities kunt u tickets reserveren. Ook aan de kerkingang zijn steeds tickets verkrijgbaar. Alles over programma en reservaties: [www.festivalwatou.be](http://www.festivalwatou.be), telefoon 057 388 267.